

IES MADINA MAYURQA

PLA DE CONVIVÈNCIA

ÍNDEX

1. Introducció
2. Comissió de convivència
3. Context.
4. Objectius.
5. Metodologia
6. Actuacions.
7. Avaluació

INTRODUCCIÓ

Un bon clima de convivència és condició necessària per a un aprenentatge efectiu, i la implicació de tots els qui participem en la vida escolar és fonamental. El pla de convivència ha de garantir aquest bon clima i ha de plantejar actuacions que impliquin a tots els àmbits de la comunitat educativa. Així mateix, s'ha de formar l'alumnat a fi que assumeixi un paper actiu en la gestió de la convivència, i garantir que en tot moment es trobi segur i integrat en l'ambient del centre i sigui capaç de tractar els altres amb respecte.

Així, el Pla de convivència és l'instrument on es reflecteixen les estratègies i pautes d'actuacions que el centre desenvolupa per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes. La normativa de referència defineix el Pla de Convivència "com el conjunt d'estratègies i pautes d'actuació adreçades a la comunitat educativa per fomentar la convivència escolar facilitant la prevenció de conductes contràries a aquesta convivència i la resolució de situacions conflictives".

Context legal i institucional.

- Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears.
- Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar, òrgan del Govern Balear de caràcter consultiu i organitzatiu d'activitats que ajuden a la prevenció de situacions de conflicte, la recerca de l'èxit escolar, la socialització i formació complementària de l'alumnat, i el coneixement, l'anàlisi, l'avaluació i la valoració de la convivència en els centres educatius.

CONTEXT

El centre

L'IES Madina Mayurqa és un institut situat entre els barris de Cas Capiscol i es Camp Redó, ambdós amb una densitat de població més alta que la mitjana de Palma, i la seva capacitat màxima actual és d'aproximadament 650 alumnes i compta amb uns 70 docents.

Imparteix els primer i segon cicle d'ESO i els Batxillerats de Ciències i d'Humanitats i Ciències Socials.

L'entorn sociocultural

Pel que fa a la professió dels pares i mares dels nostres alumnes, més de la meitat són treballadors qualificats de diferent grau. Aquesta mitjana professional, que es correspon naturalment amb un nivell d'estudis, és igual a la mitjana de Palma i superior a la mitjana de la zona, i socioeconòmicament correspondria a un nivell de classe mitjana i mitjana-baixa. Per part de les famílies en general es dona un clima favorable que permet la col·laboració amb les tutories i amb el professorat en general.

Pel que fa a les nostres expectatives, tenim present que actualment aquests dos barris estan en un procés de millora, que es manifesta per una banda amb la dotació de serveis sanitaris, culturals, d'oci, zones verdes, etc. (S'Escorxador és un gran centre dinamitzador d'activitats, a part d'un edifici magnífic i ja emblemàtic del barri) i per altra banda, en la creació d'habitatges d'una major exigència de qualitat i que exigeixen un poder adquisitiu mitjà-alt, tot i que aquesta situació s'ha vist afectada per la crisi econòmica dels darrers anys.

Alumnat

El major nombre d'alumnes prové dels barris anomenats anteriorment i la resta dels barris o pobles a on es situen les escoles adscrites als IES de la zona nord. El 85% de l'alumnat és nascut a l'illa, i la proporció d'alumnat estranger té una procedència majoritàriament d'Amèrica del sud i central i, en menor mesura, de l'est d'Europa.

COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA

Durant el curs 2020-21 la comissió va ser formada per la directora del centre, el cap d'estudis, les dues orientadores i una docent de pedagogia terapèutica.

Per a aquest curs 2021-22, s'ha de fer efectiva la creació d'una comissió de convivència formada per:

- Directora
- Cap d'estudis
- Orientadora
- Coordinadora de convivència
- Representant del professorat
- Representant del personal d'administració i serveis
- Representant dels pares, designat per l'AMIPA
- Representant dels alumnes, designat per la junta de delegats.

Un cop creada, aquesta comissió haurà de reunir-se un mínim d'un cop al trimestre, per analitzar les incidències produïdes, les actuacions dutes a terme i els resultats aconseguits en relació al pla de convivència. Una altra tasca ha de ser la d'elaborar i elevar a consideració del Consell escolar, noves propostes per a la millora de la convivència.

Per a les actuacions que han de ser resoltes de manera immediata, es continuarà amb el treball conjunt de la directora, el cap d'estudis, l'orientadora i la coordinadora de convivència, també orientadora.

Dins el Pla de Convivència s'inclouen els projectes de Mediació Escolar i de Coeducació.

OBJECTIUS

1. Desenvolupar, fomentar i assentar la cultura democràtica del respecte, justícia i igualtat per a tota la comunitat educativa.
2. Oferir recursos i dotar d'eines viables a tot el personal docent i no docent i a tot l'alumnat, per tal de garantir la igualtat, la convivència i la pluralitat.
3. Aconseguir un bon clima de centre i d'aula, que afavoreixi una convivència respectuosa entre tots els membres de la comunitat educativa.
4. Aconseguir que s'entengui el conflicte com un procés natural de les societats i que pot tenir un desenvolupament positiu per a tots i totes les persones que conviuen conjuntament.
5. Fomentar, sobretot, que la diversitat de les persones és una font de riquesa per a la comunitat educativa i no un hàndicap indicador d'una classificació separadora i diferenciadora que duu a l'exclusió.

METODOLOGIA

La metodologia de feina per implementar totes les accions proposades, ha de ser, necessàriament, activa i participativa tenint en compte que treballem

aspectes de l'educació emocional i es pretén un canvi d'actitud de tota la comunitat educativa. Combinarem les accions més preventives que arriben a tots els grups mitjançant el Pla d'Acció Tutorial (PAT) amb accions més reparadores com és la mediació escolar o l'actuació en casos d'assetjament escolar. S'aprofitarà l'ús de les noves tecnologies per fer les valoracions de l'ambient de convivència (a principi de curs) i els resultats de l'aplicació del Pla de Convivència (a final de curs).

ACCIONS

Normes del centre

El Reglament d'Organització i Funcionament (ROF), d'acord amb l'ordenament legal vigent, constitueix el conjunt de normes que permeten regular i optimitzar la convivència en el centre i definir les actuacions, gestions i organització que possibiliten el seu bon funcionament, i és també el mitjà que garanteix el control que cal i l'exigència en el compliment de les funcions pròpies de cada persona i òrgan de l'institut.

L'activitat escolar genera diàriament diferents problemes que evolucionen amb el temps, i per tant el ROF no pot ser un document estàtic que redueixi la possibilitat de maniobra i presa de decisions d'òrgans i membres de la comunitat de l'institut, i per a això el grau d'especificitat de les normes no ha de ser un impediment per a poder actuar amb una certa flexibilitat que permeti resoldre els problemes diaris de la forma més ràpida i eficaç.

Es pot consultar el document a la web del centre.

Tutories i departament d'orientació

Els tutors i el departament d'orientació actuen amb agilitat quan es detecta un problema de conflictivitat. El protocol que segueix el departament d'orientació és el següent: - Anàlisi del problema - Entrevistes amb l'alumne/a - Mediació del conflicte - Proposta de possibles solucions - Aplicació de les mesures que es trobin convenientes, amb el coneixement de l'equip directiu.

Des del pla d'acció tutorial i com a mesura preventiva es realitzen activitats amb l'objectiu d'afavorir la convivència i les relacions interpersonals. Per això, des de la tutoria es fan dinàmiques que ajudin a cohesionar el grup. Es fan dinàmiques de coneixença, de cohesió grupal, de resolució de conflictes, d'habilitats socials...

Des del Departament d'Orientació, en col·laboració amb els tutors i l'equip directiu, es planifiquen un seguit d'activitats en el marc de la convivència, la coeducació i l'educació en valors. Hi haurà xerrades, tallers, sortides... amb

diferents entitats: Palma Educa, Dinamo, Mèdit... També hi haurà activitats a les hores de tutoria que impartiran els orientadors de centre.

Protocol contra l'assetjament escolar

L'assetjament escolar o "bullying" és una situació present a tot els centres escolars i que en els últims anys ha anat en augment. Segons estudis recents, aproximadament un 24% dels alumnes d'Espanya assegura haver estat víctima d'assetjament alguna vegada. El trams d'edat més afectats són: a primària, de 7 a 9 anys; a secundària, de 11 a 14 anys. Les conseqüències d'una situació reiterada d'assetjament escolar, són negatives per les víctimes i les seves famílies, però també pels agressors, per l'equilibri de la convivència del centre i per a la societat.

La LOMCE específica com a element transversal la prevenció i resolució de conflictes.

El Pla de Prevenció de l'Assetjament Escolar forma part del Pla de Convivència del centre, que segueix les directrius del Decret 121/2010, i que té com a objectiu vetllar per mantenir un bon clima de convivència en el centre i prevenir possibles conflictes. Es segueixen les indicacions de l'Institut per la Convivència i l'Èxit Escolar.

Des del PAT també es plantegen activitats per a la resolució pacífica de conflictes, les habilitats socials i la convivència.

Objectius:

- o Conscienciar dels efectes psicològics i socials que pot produir l'assetjament.
- o Donar a conèixer estratègies per enfrontar situacions d'assetjament.
- o Donar a conèixer estratègies positives de gestió de conflictes.
- o Aprendre a identificar les situacions d'assetjament i els rols que hi juguen els implicats.
- o Donar a conèixer recursos contra el cyberbullying.
- o Potenciar que els alumnes estableixin entre ells relacions basades en el respecte mutu, l'empatia i l'assertivitat.
- o Aconseguir el respecte a través de l'aprenentatge cooperatiu.
- o Sensibilitzar a l'alumnat perquè diferenciï el que és un conflicte del que és la violència.
- o Ensenyar a resoldre conflictes de forma positiva, sense violència.

o Recolzar l'acció tutorial facilitant diferents eines per treballar amb l'alumnat de forma més efectiva.

En relació al protocol de detecció: Reunions de la Comissió de Convivència amb el departament d'orientació i els tutors. Elaboració de documentació informativa per al professorat. Establiment d'un equip d'intervenció. Accions: detecció, notificació, registre, valoració de la situació. Segons el protocol de "Convivèxit".

En relació al protocol d'intervenció: Actuacions individuals amb la víctima, l'agressor i els espectadors implicats (tutors i orientadors). Intervenció amb el grup-classe. Reunió amb les famílies afectades. Informació a la resta d'equip docent. Valorar mesures de canvi de grup. Derivació si cal a agents externs. Valorar si cal aplicar mesures legals. Vigilància específica. Seguiment del cas. Els protocols seguiran les instruccions dictades per la Conselleria d'Educació de les Illes Balears.

Mediació escolar

Membres

Immaculada Cebrián. Coordinadora de coeducació i mediació.

Justificació

L'actual marc social i legal ens situa davant la necessitat de desenvolupar un model de convivència i clima escolar integrat. El Pla de Convivència del centre recull les mesures i actuacions per a crear una bona convivència basada en el respecte, el diàleg i els valors democràtics; amb caràcter preventiu i formatiu. La mediació és una tècnica de resolució de conflictes que ja fa un temps s'aplica als centres educatius de manera exitosa. S'ha valorat per part del centre la necessitat de comptar amb un pla de mediació escolar.

El Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, indica "... A partir del reconeixement dels drets i els deures dels alumnes, correspon a tota la comunitat educativa la millora de la convivència escolar (...) els plans i les comissions de convivència que tots els centres docents sostinguts amb fons públics han de tenir, així com els trets que defineixen les estratègies bàsiques de prevenció de conflictes, com poden ser la mediació i la negociació d'acords educatius..."

Reunions membres servei mediació

Reunions de seguiment els dimarts de 13:10-14:05.

Objectius:

- Fer difusió del pla de convivència del centre a tota la comunitat educativa i, en particular, obrir-lo a la participació de la seva gestió als alumnes.
- Promoure el respecte cap a tots els membres de la comunitat educativa.
- Treballar per a que el centre sigui un lloc d'aprenentatge per a la prevenció, detecció i resolució positiva dels conflictes.
- Realitzar intervencions per a la millora de la convivència escolar quan hi ha algun conflicte entre alumnes o alumnes/professors, utilitzant Pràctiques Restauratives (reunions o cercles), Mediació Escolar .
- Fomentar el Servei de Mediació Escolar.
- Continuar la formació del professorat i de l'alumnat en prevenció i resolució de conflictes i en tasques de mediació.
- Mantenir la pàgina web del centre de Mediació on s'intenta sensibilitzar i fer difusió del nostre Servei de Mediació a tota la comunitat educativa.

Actuacions:

El centre compta amb un Servei de Mediació des de fa uns anys. Hi participen alumnes d'ESO i 1r de Batxillerat, alumnes que ja van ser mediadors el curs anterior. És un projecte molt engrescador i satisfactori tant per la seva vessant pedagògica com els resultats obtinguts. A principi de curs s'establirà un pla a nivell de tutories per fer difusió del servei. Es farà participar voluntàriament als alumnes mediadors en algunes sessions. Durant el curs es formaran nou mediadors

Cada dos anys la coordinació de mediació (orientador/a) del centre impartirà un curs per formar mediadors. Que s'ajustaran a la següent temporalització.

- 1r trimestre, octubre: Selecció i formació dels alumnes participants. Difusió del servei a l'alumnat i professorat del centre. Cerca d'espais. Gestió de la bústia.
- Inici del servei de mediació: Octubre.
- Durant el curs: Formació específica.
- Juny: Avaluació del programa. Modificacions de cara a l'any que ve. Memòria.

Avaluació

Es desenvoluparà transversalment al llarg del programa.

- Anàlisi del context. Per part dels docents implicats.
- Avaluació inicial sobre l'adequació del programa i la seva viabilitat. Per part dels docents implicats.
- Avaluació del procés. Observació i registre. Part part dels docents implicats i dels alumnes implicats.
- Avaluació dels resultats. Quantitativa, nombre de mediacions i conflictes resolts. Qualitativa, aportacions dels mediadors i aportacions dels alumnes que han utilitzat el servei. Per part dels docents implicats i dels alumnes que hi hagin participat.
- Hi haurà una enquesta de satisfacció a les famílies dels alumnes participants.
- Segons els resultats, s'introduiran les modificacions necessàries en el programa.

Recursos

http://www.caib.es/sites/convivexit/ca/mena_presentaciaa2/?campa=yes

Coeducació

Segons el Pla de coeducació de les Illes Balears 2018-22:

La coeducació és l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de tot l'alumnat, independentment del seu sexe, erradicant els estereotips i biaixos sexistes i fomentant així la igualtat real d'oportunitats.

Proporciona tan a l'alumnat, com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere, esdevenint veritables agents de transformació.

Una bona acció coeducadora tant a nivell de centre, com d'aula i entorn és fonamental per prevenir la violència masclista i LGTBIfòbica, per reduir conductes de risc i per facilitar la detecció prematura de relacions abusives.

El sistema educatiu ha de ser el motor que faci possible un canvi de paradigma que superi discriminacions de gènere estructuralment establertes i normalitzades que sustenten i perpetuen unes condicions de vida per a les dones inacceptables en una societat democràtica. Una educació igualitària, una coeducació com a model integral, és la política pública d'igualtat de major abast, ja que afecta tota la comunitat educativa en la qual, d'una o una altra manera, s'integren tots els agents socials.

La necessitat d'aconseguir una igualtat real entre gèneres en tots els aspectes, fa necessària una actuació conjunta des del punt de vista educatiu. L'eliminació de la violència de gènere ha de ser un dels objectius fonamentals de qualsevol actuació que tendeixi cap a la igualtat; però hi ha molts d'altres aspectes, com ara la conciliació familiar, l'equiparació laboral i salarial, la distribució equilibrada de les tasques a la llar o la superació d'estereotips enquistats a la societat, entre d'altres. La comissió de Coeducació, coordinada per Francisca Fluxà, de la que formen part diferents docents del centre, entre ells els dos orientadors.

Enguany es realitzarà una formació de centre de 40h sobre Coeducació.

Objectius

- Adquirir eines didàctiques i metodològiques que promoguin la igualtat.
- Rebre formació específica.
- Treballar la diversitat com a element enriquidor.
- Dissenyar i implementar un projecte impulsor de la igualtat.
- Difondre la conscienciació entre els membres de la comunitat educativa.

Propostes d'aplicació

- Creació de documents diversos en relació amb el tema i revisió dels documents de centre.
- Treball amb els alumnes mitjançant diferents activitats, sortides i xerrades.
- Activitats de centre en les que es treballi la coeducació a través de dies específics com el 25 de novembre, el 8 de març, el dia del llibre....
- Activitats relacionades amb la coeducació des de diferents matèries.